

TRGOVSKI LIST

Casopis za trgovino, industrijo in obrt.

Kredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Simon Gregorčičevi ulici.
— Dopisi se ne vračajo. — Št. pri čerkovnem zavodu v Ljubljani 11.953.

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 D, za pol leta 90 D, za četrt leta 45 D, mesečno 15 D; za inozemstvo: 210 D. — Plača in toži se v Ljubljani.

LETO VIII.

Telefon št. 552.

LJUBLJANA, dne 22. septembra 1925.

Telefon št. 552.

STEV. 111.

Preferenčne carine za Avstrijo.

Po časopisnih poročilih je Zveza narodov sklenila, da ima gospodarski odbor nadalje proučevati problem preferenčnih carin, kakor tudi prometnih olajšav, ki naj bi jih dale sosedne države Avstriji v prilog sanacije njenega gospodarskega položaja. Gospodarski odbor Zveze narodov ima po teh poročilih meseca decembra predložiti v prihodnjem zasedanju plenumu tozadevne konkretne predloge.

Ta sklep dokazuje, da vprašanje preferenčnih carin in gospodarskih privilegijev v prilog Avstrije še vedno ni stavljeno z dnevnega reda ter da se delajo zopet novi poskusi, da se od sosednih držav, med njimi očitno posebno naše države z moraličnim in političnim pritiskom izsili ugodnosti avstrijskega gospodarstva.

Z ozirom na to dejstvo je Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani smatrala za potrebno, da je prijavila merodajnim osebnostim v imenu vseh gospodarskih krogov zbornice področja naodločnejši protest proti takim nakanam, da bi se na škodo obstoječih obrtnih in industrijskih podjetij, kakor tudi na škodo domačega delavstva in končno na škodo domače trgovine ter našega bodočega ekonomskega razvoja koncedirali Avstriji kakršnikoli gospodarski privilegiji. Svoj protest utemeljuje med drugimi sledeče:

Ni nam treba povdarjati dejstva, da je avstrijska industrija po prevratu prevzela velikanske naprave bivše vojne industrije in da je izvršila ogromne investicije za izgradbo svojih vodnih sil ter tako zagotovila velikim industrijskim skupinam znatno ugodnejše obratne pogoje. Iz poročila ekspertov Zveze narodov je povsod jasen napredek in boljšanje avstrijskih gospodarskih prilik. Brezposelnost pa je ravnotako pereč problem vseh industrijskih krajev naše države, ki je relativno enako akuten kot v Avstriji.

V avstro-jadranski tarifi uživa na naših progah Avstrija že od leta 1920 za prevoz vseh glavnih predmetov njene zunanje trgovine povprečno 30% tarifni popust, katerega naša domača trgovina do danes ni deležna, tako da je Avstrija na podlagi tega lahko uspešno konkurirala našemu izvozu na inozemskih tržiščih.

V novi trgovski pogodbi, ki stopi 16. t. m. v veljavo, je naša delegacija koncedirala v breme in škodo domače železarske in papirne kakor tudi kemične, lesne in tekstilne industrije znatne popuste, ki gredo v nekatere postavkih celo preko stare carinske tarife, dasi so vse te stroke v tuzemstvu dovoljno zastopane ter bi bilo v interesu smotrene gospodarske politike, da se carinsko štiti domača podjetja, da morejo polno izrabiti svojo kapaciteto.

Avstrija pa, ki je kljub pretežno industrijskemu značaju z novo carinsko tarifo v znatni meri obnovila na najvažnejše prehranjevalne predmete stare agrarne carine, nam ni koncedirala za kompenzacijo nikakih popustov ter tako ne samo, da ovira naš izvoz, marveč tudi samo podražuje svojemu mestnemu in industrijskemu prebivalstvu cene prehrane.

Nova trgovinska pogodba z Avstrijo predvideva sklepanje železniško-tarifnih konvencij po načelu največjih ugodnosti, dasi ima Avstrija že seda-

daj po svoji vodni zvezi v Beogradom neprimerno ugodnejše transportne in konkurenčne pogoje, kakor pa industrija v Sloveniji.

Kakor čujemo, se že vršijo predpriprave za sklepanje takih železniško-tarifnih pogodb, proti katerim moramo v zaščito domačega dela in produkcije najodločnejše nastopiti. Vsak popust bi imel ne samo nedogledne gospodarske, marveč tudi politične posledice, pod katerim smatramo za svojo dolžnost kraljevsko vlado resno svariti.

S problemom preferenčnih carin v prilog Avstriji se je pečal na inicijativno podpredsednika Centrale industrijskih korporacij g. dr. Windischerja gospodarski kongres v Beogradu, ki se je vršil dne 20. t. m. in sklenil, da se nove trgovske pogodbe ne izpreminjajo predno se o nameravanih izpremembah ne izjavijo gospodarski krogi.

Predkonferenca v Beogradu dne 18. septembra 1925.

Povodom III. kongresa gospodarskih korporacij v Beogradu sklicala je Centrala industrijskih korporacij za petek dne 18. septembra predkonferenco. Odziv je bil številčen. Iz vseh delov naše države so došli zastopniki gospodarjev in njih zastopstev, da se posvetujejo o važnih gospodarskih vprašanjih ob času, ko trgovino in industrijo oklepa trda in trdovratna kriza. Navzočno je bilo celo predsedstvo centrale gg. Bajloni, Aleksander, dr. Windischer. Kot poročevalca sta bila navzoča naš odlični organizator g. Cv. Gregorič in pa neutrudni sekretar Centrale gosp. Blaškovič. Zborovanju so prisostvovali iz Slovenije gg. dr. Pipuš, dr. Golja in dr. Pless. Temeljem jedrovitiga poročila gosp. Gregoriča se je razvila zanimiva razprava v nerodnostih raznih oblastev glede vprašanja inozemskih kvalificiranih nameščencev v naši državi. Postopa se po šabloni in ne vpoštevata dejanskih potreb. Moralo je priti tako daleč, da so celo nastopili zastopniki raznih inozemskih držav proti nepremišljenemu ravnanju. Seveda bi bil uzor, da so pri nas na delu in v službi samo domačini, ali treba pomisliti, da rabimo tujih veščakov in da je naša država mogočen izvoznik delavske roke. Po Avstriji, Nemčiji, Franciji, Ameriki je zelo veliko naših ljudi, ki imajo tam zaslužek. Celo v Zadru samem je več naših delavcev nego italijanskih v celi Dalmaciji. Razvila se je živahna razprava, v katero so posegli gg. Aleksander, Bajloni, dr. Windischer, dr. Pipuš, dr. Golja, in Blaškovič. Sklenilo se je nadaljevati akcijo, započeto že junija meseca temeljem soglasnih sklepov zborovanja. Na razpravo je prišlo potem zavarovanje delavcev in uslužbencev. O tem vprašanju je podal vzgledno poročilo gen. tajnik gosp. Bauer iz Zagreba. Bila je na to kratka debata, v katero so posegli zlasti tudi g. dr. Golja, dr. Pipuš, dr. Pless, Aleksander. Na željo zastopnika slovenskih gospodarskih krogov g. dr. Windischerja je prišlo na razpravo važno vprašanje državnih dobav, glede katerih je mnogo upravičenih pritožb v krogu naše trgovine in obrtnosti, ker se le prečesto daje brez potrebe prednost tujim ponudnikom. V toku živahne debate so govorniki osobito polagali važnost na to, da pride resnično do veljave določila zakona o radnjama,

ki daje do mere 10% prednost domačim ponudnikom ceteris paribus. Vsi predmetni predlogi so bili soglasno sprejeti. Vršila se je na to razprava o nekaterih vprašanjih, ki so predmet dnevnega reda gospodarskega kongresa dne 19. in 20. septembra 1925.

Odziv v državi na ta kongres je živahen. V Beogradu je sedaj vobče živahno, ker je došlo nenavadno mnogo udeležnikov za pravniški kongres. Kakor je dolga pot in kakor je težko dosegati takoj vidnih praktičnih vspe-

hov, je v danih prilikah neogibno potrebno, da je osobito Slovenija dobro zastopana pri gospodarskih posvetovanjih v Beogradu. Neutrudno treba zavzemati se za naše koristi in odbijati razne nakane in namere, ki le prepogosto potekajo iz nezadostnega poznanja naših prilik in potreb. Treba pa preudarnosti in dobre taktike, osobito sedaj, ko Slovenci nimamo politične zaslombe v vladi. To se v gospodarstvu občuteva prav neprijetno in jasno dovolj.

Gospodarski kongres v Beogradu.

1. Dnevni red.

V soboto in v nedeljo dne 19. in 20. t. m. se je vršil v Beogradu tretji kongres trgovskih, obrtniških in industrijskih zbornic in vseh važnejših gospodarskih korporacij in organizacij v naši državi. Glavni namen kongresa je bil, da oceni naš prihodnji izvoz in opozori vlado na nujno potrebo, da se omilijo davčna bremena še pred izenačenjem neposrednih davkov in reformira naša socijalna zakonodaja. Na dnevnem redu kongresa je bilo nadalje poročilo o tretjem kongresu mednarodne trgovske zbornice in predlogi, kako naj se glede posameznih predmetov pospeši naš izvoz.

2. Otvoritev.

Kongresa se je udeležilo nad 100 zastopnikov iz vseh pokrajin. Iz Slovenije so bili na kongresu navzoči za zbornico za trgovino, obrt in industrijo podpredsednik Centrale industrijskih korporacij, zbor. tajnik g. dr. Windischer, zbor. tajnik g. dr. Pless in zbor. konzulent g. Zagar, za Zvezo industrijskega pa odborniki: g. dr. Pipuš, ravnatelj g. Noot in g. Krejči, industrijalec g. Jakli in tajnik g. dr. Golja.

Ob navzočnosti vladnega zastopnika ministra trgovine in industrije, g. dr. Krajača, ki se je udeležil kongresa v spremstvu načelnikov g. dr. Todoroviča in g. dr. Krpana, je otvoril kongres predsednik Trgovske komore v Beogradu, g. Radolović. G. predsednik je pozdravil navzoče in izrazil željo, da bi delo kongresa rodilo mnogo uspeha. Na njegov predlog se je iz kongresa poslal brzojavni pozdrav Nj. veličanstvu kralju in kraljici na Celinje.

Po pozdravnem govoru g. predsednika je podpredsednik beogradske Trgovske komore, g. Stanojevič, podal zanimiv pregled našega izvoza v pretekli izvozni sezoni. Na lanskoletnem kongresu se je cenilo, da bo dosegla vrednost izvoženih predmetov 10.400 milijonov dinarjev. Kakor je že danes mogoče brezdvomno ugotoviti, je dosegla vrednost izvoženih predmetov 9.700 milijonov, tedaj za 700 milijonov dinarjev manj, nego se je pričakovalo. Ta primanjkljaj je pa samo navidez, ker je iz 9. septembra lanskega leta porastla vrednost dinarja za 38%. Izvoz, prekalculiran na zlate dinarje, je bil torej znatno večji, nego smo ga cenili. Tudi uvoz se je pomnožil in bo v tem letu predvidno mnogo večji, nego v preteklem letu. Govoril je nato o težavah lesne industrije in lesnega izvoza, čigar vrednost je znašala v preteklem letu 1944 milijonov dinarjev, dočim znaša vrednost v prvih šestih mesecih t. l. izvoznega lesa za 200 milijonov dinarjev manj, nego v istem razdobju leta 1924. Zelveni rezultati so za 50% ugodnejši, nego v preteklem letu. Kar se tiče suhih sliv, je upati, da bomo mogli vse plasirati, računati pa moramo tudi z ugodno žetvijo v državah, v katere uvažamo.

3. Pozdrav ministra g. dr. Krajača.

Po pragmatičnem govoru g. Stanojeviča, je pozdravil kongres minister trgovine in industrije, g. dr. Krajač. V svojem pozdravu je povdarjal, da bo vlada tudi v bodoče s pozornostjo zasledovala razvoj gospodarstva in njegove potrebe. Omenjal je težkoče naših gospodarskih prilik in velike naloge, ki jih ima v gospodarskem oziru zbog svoje geografske lege naša država. Pričakovati je mnogo od gospodarskega sveta, ki se mora vsekakor ustanoviti in od tesnega sodelovanja vladnih organov z gospodarskimi krogi v vseh gospodarskih vprašanjih.

4. Referati.

Nato se je prešlo na dnevni red. Referat o davčnem vprašanju je podal tajnik Centrale industrijskih korporacij g. dr. Gregorič. Uvodoma je označil sedanj položaj davčne zakonodaje in na konkretnih primerih pokazal neenakomernosti davčne obremenitve v posameznih pokrajinah. Na to je kritično presojal dosedanje predloge zakona o ne-

posrednih davkih, pri čemur je pa zadnji osnutek, ki ga je izdelala posebna komisija, samo omenjal, ni pa mogel o njem podati podrobnih pojasnil, ker še ni objavljen. V končnih izjavanjih je g. referent povdarjal, da je za predpogoj enakomernosti davčnih bremen poleg enakomernega izvajanja zakona potrebna tudi ureditev samoupravnih financ, ker doklade na državne davke znašajo večkratni znesek davkov samih, večkrat pa tudi v celoti izčrpavajo obdačeni donosi.

O naši socijalni zakonodaji so poročali: g. dr. Popović in g. Firth iz Beograda in g. M. Bauer iz Zagreba. G. Bauer je v svojem poročilu posebno podčrtaval težke dajatve, katere nalaga delodajalcem naša socijalna zakonodaja in zahteval, da se ta času primerno preuredi. Za njim je poročal o tretjem kongresu mednarodne trgovske zbornice, ki se je vršil v Bruslju, g. dr. Čuvaj iz Zagreba. G. referent je naglašal važnost institucije mednarodne zbornice in nujno potrebo, da se sestavi pri tej zbornici čimprej jugoslovanski nacionalni komite.

Dnevni red prvega dne kongresa se je bil s temi poročili, ki so trajala preko poldneva, izčrpan. Popoldne so zborovale sekcije, ki so ocenjevale prihodnji izvoz po posameznih izvoznih predmetih.

5. Pospeševanje izvoza.

V nedeljo, dne 20. t. m. se je kongres nadaljeval s poročili posameznih zbornic o ukrepih, ki naj se izvrše, da se pospeši naš izvoz. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani je po zbor. tajniku g. dr. Plessu podala poročilo: a) kaj bi bilo ukrepati, da se kvaliteta hmelja dvigne, b) naš izvoz suhih gob. V prvem poročilu je g. dr. Pless posebno povdarjal, da je v interesu naše hmeljske trgovine neobhodno potrebno, da Narodna banka s primernimi krediti subvencionira domače izvoznike hmelja, ker se nahaja izvoz hmelja skoro izključno v rokah inozemskih komisijonarjev in prekupčevalcev, od katerih ni mogoče pričakovati, da bodo zastopali interese naših producentov. Da se dvigne kvaliteta hmelja, je neobhodno potrebno: 1. da se v poljedelskem ministrstvu postavi poseben referent za hmeljarstvo, 2. da se ustanovi v Zalcu državno strokovno šolo, 3. da se dovoli hmeljarskemu društvu v Zalcu, ki ima največ zaslug za pospeševanje hmeljarstva, denarno subvencijo za poučna predavanja, izdajanje poučnih spisov o ravnanju s hmeljem ob trgatvi, sušenju, zavijanju itd. Končno je g. poročevalec zahteval, da se dovoli za juto, ki se porablja za zavijanje hmelja, carine prosti uvoz.

V poročilu o izvozu suhih gob je g. referent naglašal, da bi bilo za pospešitev izvoza suhih gob potrebno, da država s primerno subvencijo omogoči prirejanje tečajev in podpira izdajo poučnih, ilustriranih knjig o gobarstvu. Državne šumarske uprave naj bi dovolile revnejšim slojem brezplačno nabiranje gob v državnih gozdih. Oba poročila priobčimo v eni prihodnjih številki dobesedno.

6. Resolucije.

V popoldanskih urah se je vršila seja odbora za resolucije, ki bazirajo na podanih poročilih. Živahna debata se je na tej seji razvila o vprašanju ukinitve izvoznih carin. O tem vprašanju je končno prevladovalo mnenje, da je v interesu gospodarskih krogov, da se vprašanje izvoznih carin postopno likvidira. Izvozna carina pomeni za producenta davek, ki donaja državi okroglo 400 milijonov dinarjev na leto. Na tako izdaten izpad svojih dohodkov država ne more pristati, ne da bi ga nadomestila s kakšnim drugim davkom. Na tej seji se je obravnavalo na inicijativno g. dr. Windischerja tudi vprašanje preferenčnih carin v prilog Avstriji, o katerem poročamo na drugem mestu.

Občno pozornost je vzbudilo na seji poročilo g. dr. Plessa o novi železniški tarifi, ki je baje tako urejena, da favorizira tržiško

pristanišče na škodo Sušaka. Na predlog predsednika g. Radojlovića se je sklenilo, da bo predsedstvo, obstoječe iz predsednikov beogradskega zbora, v tej zadevi osebno interveniralo pri vladi.

Glede davkov se je na tej seji sklenilo, da se naprosi ministra financ, naj čimprej predloži Narodni skupščini predlog zakona o neposrednih davkih, da se s tem omogoči enakomerno davčno obremenitev po vseh gospodarskih strokah. Ker pa utegne poteči še dosti časa do davčne reforme, zahteva kongres v svoji resoluciji, da se še pred uveljavljanjem davčne reforme omilijo ona bremenjena, ki so najtežja in sicer davek na zaslužek zasebnih nameštencev, dohodnina, imovinski davek in davek na poslovni promet.

Sklenjene resolucije priobčimo v eni prihodnjih števil.

7. Sklep.

V nedeljo zvečer se je kongres nadaljeval do pozne ure, odobrili predlagane resolucije ter vzel na znanje poročilo sekcij za izvoz. Po tem poročilu se ocenja naš izvoz za bodočo izvozno sezono sledeče:

	Din
zrnata živila	2.250.000.000
sadje	309.000.000
živina in živalski izdelki	2.436.300.000
les in rude	1.898.000.000
industrijski in obrtniški izdelki	762.881.000
razni pridelki	2.343.819.000
skupaj	10.000.000.000

Po izbrpanem dnevnem redu je predsednik z lepim nagovorom zaključil kongres in povabil udeležnike na banket, ki se je vršil v hotelu »Imperial«.

Iz carinske prakse.

Odločbe Državnega sveta. — Piše Just Piščanec.

(Konec.)

b) Kako svojevoljno je bilo v tem primeru carinarnično postopanje, dozuje dejstvo, da je ista carinarnica po dekl. št. 899 dne 24. septembra 1922 na podlagi enakega uverjenja Carinskega biroja št. 26.042 z dne 9. septembra 1922 brez ugovora ocarinila 22 tovorkov enakih sirovih bombaževih pletenin za trdno L. v Zagrebu.

c) Nikjer ni v zakonu predpisano, da se morajo uverjenja Carinskega biroja doprinesiti v istem času, kadar se predloži deklaracija. Čl. 34. car. zak. predpisuje samo, da se morajo predložiti. Vsaka drugačna določba in praksa bi bili v nasprotju s čl. 50. in 51. car. zak. Ker bi beneficij teh članov za deklaranta postal brezpredmeten in iluzoren: carinarnice bi namreč lahko svojevoljno vprizarjale tarifarično-sporna vprašanja; ob za deklaranta ugodni rešitvi teh vprašanj po Carinskem biroju bi pa carinarnice zavzele komodno stališče, da se namreč spori niso rešili in uverjenja ne predložila istočasno z deklaracijami. Vsak deklarant bi pri takem praktičiranju bil na milost in nemilost izročen samovolji s carinskim pregledom poverjenim uradnikom.

c) Postopanje carinarnice in ministarstva nista tudi logično dosledna iz razloga, ker je Generalna direkcija carin n. pr. s svojim rešenjem C br. 63.125 od 16. oktobra 1922 razveljavila obsodno rešenje carinarnice v tisku št. 2229 od 31. julija 1922 na podlagi uverjenja Carinskega biroja od 8. avgusta 1922, katero je bilo carinarnici predloženo 9 dni po izreku obsodilnega rešenja.

e) Obsodna rešenja carinarnice v Mariboru in ministarstva so torej v nasprotju z jasnimi določili carinskega zakona; slone na popolnoma nezakonitem in izmišljenem temelju; koncem niso v skladu z dosedanjim praksom in so v nesoglasju z zakonom.

f) Za obsodbo mora biti predvsem merodajen namen oškodovati državo. Dočim sem jaz pri predmetnih deklaracijah res zagrešil nekatere majhne pogoške v navedbi težine blaga, zaupajoč toobzirnim zatrdilom stranke, za kar me je carinarnica kaznovala in proti čemur ne protestiram; — kakovost blaga sem pa prijavil pravilno po tarifi. To pravilnost je potrdil tudi car. biro. Izključena je bila potemtakem docela vsaka namera oškodovati državo. To pa nista niti carinarnica, niti ministrstvo nič vpoštevala. Državni Svet je izdal o teh predmetih tri slične si odločbe in sicer: št. 7425, 7402 in 7427 z dne 5. decembra 1923. V razsodbah naglašajo, da »su ožalbena rešenja nepravilna sa ovih razloga: Carinarnica u Mariboru kaznila je žalioca po čl. 166. car. zak.

jer je našla, da prijavljena roba ne potpada pod br. 281/1 zakona o opšt. car. tarifi. Deklarant, nalazilo da je ovo gledište carinarnice nepravilno, pošalje u smislu čl. 51. car. zak. uglede sporne robe carinskom birom na pregled. Carinski biro po pregledu ovih, konstatovao je, da sporna roba potpada pod br. 280/1 zak. o opšt. car. tarifi, t. j. onako, kako je deklarant i prijavio. Ministar Finansija ožalbennim rešenjima osnažio je rešenje carinarnice nalazeći, da je gledište ove pravilno i da je deklarant bio dužan tražiti mišljenje carinskog biroa pre podnošenju deklaracije ako se je hteo koristiti čl. 51. car. zak.

Ovo gledište Ministra Finansija nepravilno je, jer carinski zakon ne nalaze deklarantu dužnost, da za svaku uvozenu robu traži prethodno mišljenje carinskog biroa. Traženje mišljenja od car. biroa nije obavezno, ono je nezavisno od spora carinarnice i deklaranta u pogledu kakvoće robe, odn. primene zakona opšte car. tarife. U sporovima ove vrste prilikom njihovog rešenja, uverenje carinskog biroa ne igra nikakvu drugu ulogu do jedino ulogu dokaznog sredstva.

U ovom slučaju deklarant nije tražio uverenje car. biroa, njegovo stručno mišljenje — da na osnovu istoga popuni deklaraciju uvozene robe, već jedino zato, da njime dokaže, da je njegova prijava robe tačno učinjena.

Uverenje car. biroa, kao nadležnog faktora za ocenu kakvoće robe i primene tarife, ima u svakom slučaju veću vrednost nego posmatranja i gledišta pojedinih carin. činovnika. Ono ovu prevagu održava uvek i prema gledištu Min. Finansija, pošto se i njegovo gledište ima smatrati kao mišljenje pojedinačno.

Kad je dakle deklarant na osnovu uverenja carin. biroa dokazao, da je uvozenu robu u podnetoj deklaraciji potpuno tarifiški imenovao, onda ne može biti reči o krivici iz čl. 166. car. zak. te se stoga i ožalbena rešenje ima poništiti.

Sa izloženoga, a na osnovu čl. 34. i 52. zak. o Drž. Savetu i Upravnim Sudovima, da se ožalbena rešenja kao nepravilna i na zakonu neosnovana ponište.

Pismo iz češkoslovaške.

Leta 1924. je obratovalo v republiku 432 rudnikov, med njimi 390 premogovnikov, 143 za črni in 247 za rjavi premog. Skupna vrednost vseh mineralij je znašala 3.464.000.000 Kč; na črni premog je prišlo 1.953 milijonov Kč ali 56,4% vse produkcije, na rjavi premog 1.365.000.000 ali 39,4%, skupaj na premog 95,8%! Železo ima 1,9%, sol 1%, srebrna ruda 0,4, petrolej 0,3, zlata ruda 0,16 itd. Po teži je bilo največ rjavega premoga, 204.597.000 meterskih stotov, črnega je bilo 151.789.000 stotov, železne rude 11.739.000, soli 1.248.000, srebrne rude 156.000 itd. V rudnikih uporabljeni material predstavlja skoraj 700 milijonsko Kč vrednost. Zaposlenih je bilo v rudarstvu 129.364 delavcev in paznikov; 56,18% jih je bilo v črnih premogovnikih, 35,26 v rjavih, skupaj torej pri premogarstvu 91,44%; 3,79% v železnih rudnikih, 1,63 v srebrnih itd. — Sladkorna vsebina v sladkorni pesi je letos od zadnjih šestih let najnižja in bi se dala zvišati le s temeljitim preobratom vremena. Tega pa, kakor vse kaže, ne bo. V zadnjem tednu se je zvišala teža perja za 11 gramov, teža gomolji za 44 gramov, množina sladkornja v gomolji za 7,3 gramov, a povprečna sladkorna vsebina le za 0,31%. V primeri z lanskim letom je letos perje za 61 odstotkov težje, gomolj za 12,3%, množina sladkornja v gomolji je pa za 2 odstotka manjša. Na Češkem je sladkorna vsebina za 2,37% manjša kot lani, na Moravskem za 1,47% itd., splošno za 2,07%.

Izpremembe nove carinske tarife po jugoslovansko-avstrijski carinski pogodbi.

(Nadaljevanje.)

Jugoslovanske uvozne carine:

Pogodbena carina v zlatih dinarjih od 100 kg.

- 354: Konjska žima iz grive in repa, mešana tudi z drugimi tvari: 1. surova, prosta. 2. beljena, barvana, kodrana ali spletena, pomešana z drugo živalsko dlako in rastlinskimi vlakni 40.—
- 356: Moško, žensko in otroško perilo; damska konfekcija (izvzemši damske in dekliske plašče), ovratnice, naprsniki (stezniki, modrci), sportne in potne čepice: 1. celotno ali deloma iz svilenih tkanin, 2. iz volnenih tkanin, 3. iz bombaževih tkanin, 4. iz vseh drugih rastlinskih predel. (Po carini za dotični prejni izdelek s 160% pribitkom.) Spodnje perilo, površna obleka, kape, kakor tudi rute in šali iz pletenine in vezanine, ki jih je smatrati za konfekcijo: celotno iz svile ali polsvileno, iz volne. (Po carini za dotični prejni izdelek (metersko blago) s 150% pribitkom.) Konfekcija iz tar. post. 392. in 394. (Po carini za dotično podlago (temeljno blago) s 100% pribitkom.) Op.: damska perila in lahka damska konfekcija je podvržena naslednjim pribitkom: 1. 20 od sto, če je vezena okrog vratu, koncem rokavov ali na drugih koncih (rokih) perila ali obleke, ali če je istotam obšita s čipkami ali vezaninami, pri čemer širina teh čipk ali vezanine ne sme presegati 10 cm. 2. 40 od sto širina čipk in vezanine presega 10 cm ali če se te nahajajo tudi na drugih mestih, ali če so čipke ali vezanine prešite na drugih mestih ali delane v konfekcijo samo, pri čemur pa v nobenem primeru ne smejo zavzemati več kakor 30% površine vnanje strani. Na enak način se postopa, če se uporabljajo pri konfekciji čipke in vezanine, pri čemur je vpoštevali pri ugotovitvi odstotka površine celotno površino, ki odpade na čipke in vezanine. Če znašajo čipke ali vezanine ali obojno skupaj več kakor 30% površine vnanje strani, se izvrši ocarinjenje kot konfekcija čipk ali vezanine po tem, kakor prevladujejo čipke ali vezanine. V tem primeru se prejšnji pribitki ne pobirajo.
- 360: Moški klobuki iz klobučevine: 1. garnirani (od komada) 2.20 2. drugi 6.—
- 364: Damski klobuki, vseh vrst, okinčani (od komada) 6.—
- 366: Umetne cvetlice in venci, popolnoma ali deloma iz tekstilnih snovi, tudi v zvezi z drugimi tvari: 2. cvetlice, tudi v šopke vezane, kakor tudi venci: a) popolnoma ali deloma iz svilenih ali polsvilenih tvari 6000.— b) popolnoma ali deloma iz drugih tkaninskih tvari 3000.—
- 367: Dežniki in solnčniki: iz 1. z ročaji ali deli iz železovine, biserne, slonove kosti, jantarja, gaga ali drugih imitacij ali iz pozlačenih ali posrebranih neplemenitih kovin: iz a) prevlečeni s svilnimi ali deloma svilnimi tkaninami (od komada) 6.— iz 2. z ročaji, okrašenimi z rezbarijami ali deli, ali iz drugih kakor imenovanih rezbarskih predmetov: iz a) s svilnimi ali deloma svilnimi tkaninami prevlečeni (od komada) 5.— iz 4. drugi: b) s svilnimi ali deloma svilnimi tkaninami prevlečeni (od komada) 3.50
- 368: Čevljarski izdelki iz tkanine ali klobučevine s podplati iz drugih tvari: 1. popolnoma ali deloma iz svile 1200.— 2. drugi 350.—
- Iz splošne opazke k V. delu: iz 1. luženi, polbeljeni in beljeni izdelki so podvrženi pribitku 30%; barvani in dvobarvni pribitku 40%; večbarvni, prešani in tiskani pribitku 60%. V celih komadih, mercerirani ali iz mercerirane preje narejeni, plačajo ti izdelki pribitek 60%. Iz opombe: Pribitki se pobirajo percentuelno na temeljno carino surovine, onih tarifnih postavk, za katere veljajo pogodbene carinske postavke. Blago post. 282. ni podvrženo predmetnim pribitkom.
2. Desimirana tkanina plačuje pribitek 15%, broširana 25%. Ako kako blago kaže obojno predelavo, se plačuje samo višji pribitek.
3. Mrežaste tkanine plačajo pribitek 50%. V točki 2. in 3. predvideni pribitki se uporabljajo pri onem blagu, za katero veljajo pogodbene tarife. Izračunava se na podlagi teh carinskih postavk za surove izdelke.
- Iz 5. Ta pribitek pri začarjanje-

nju se ne upošteva pri tkanih in pletenih naglavnih in pletenih rutah iz bombaževine, kakor tudi iz predenih, tkanih in pletenih rutah in šalih, ki se imajo odpraviti po pogodbenih carinskih postavkah, dalje pri tkanih in pletenih kapah (čepicah), spodnjem perilu, površni obleki, vse to iz volne, ki so opremljeni z dodatkom vprejene, vlane ali vpletene umetne svile, ki ne presega 3% celotne teže.

Iz 6. Preje navedeno blago z dodatkom umetne svile več kakor 3 do vključno 10% celotne teže je podvrženo carinskemu pribitku 25%. Drugi pogodbeno v carinskem oziru pogodovani izdelki iz preje, ki vsebujejo svilo, se imajo cariniti: a) če znaša svila do vključno 10% celotne teže vporabljenega preje, s carinskim pribitkom 50 od sto; b) če znaša svila več kakor 10 do vključno 50 od sto skupne teže, kakor polsvileni; c) če svila znaša več kakor 50 od sto skupne teže preje, iz katere obstojajo, kakor svileni, v kolikor v tarifi ni navedeno drugzega.

Iz 9. Rute ali šali, post. 321. z naravnimi resicami (franžami nezavojljani, niso podvrženi v točki 9. predvidenemu pribitku za obšiv (za oblogo, obrobek); taki izdelki, katerih naravne resice so zvezane do dveh vozljev, so podvržene pribitku za obšiv 25% carine.

- 376/L: Usnjeni gonilni jermeni 160.—
- 378: Sedlarsko in jermenarsko blago iz usnja ali iz napojenih ali prevlečenih tkanin; 2. v zvezi z drugimi neplemenitimi kovinami ali železom, ki je prevlečeno z drugimi neplemenitimi kovinami ali njih legurami (zlitinami) 250.—
3. V zvezi s srebrom, s srebrno platiniranimi posrebranimi ali pozlačenimi deli 450.—
- 379: Torbarski izdelki iz usnja ali iz tkanin, razen iz svilenih, tudi iz napojenih ali prevlečenih tkanin: 1. V teži komada več kakor 1 kg: a) brez zveze ali v zvezi z navadno ali fino tvari 300.— b) v teži z najfinejšo tvari 450.— 2. V teži komada do vključno 1 kg: a) brez zveze ali v zvezi z navadno ali fino tvari 450.— b) v zvezi z najfinejšo tvari 600.—
- 389: Čevli, jermeni, obroči za kolesa, vozove in motorna vozila, tudi v zvezi z neplemenitimi kovinami in njih legurami (zlitinami) 180.—
- 390: Obuvala iz klobučevine, tudi s tekstilnimi in drugimi tvari 200.—
- 392: Listi in tkanina: iz 1. Listi, samo iz mehkega klobučevine 150.— iz 2. Tkanine s klobučem prepojene, s tem prevlečene ali z vložki iz klobučevine; b) drugi, nego iz svile ali deloma iz svile 150.—
- 398: Izdelki iz klobučevine, druge imenovani: iz 1. brez zveze ali v zvezi z navadnimi ali finimi tvari: a) ostali: pneumatika, čevli in plašči 180.— ostalo blago 200.— 2. v zvezi z najfinejšimi tvari 400.—
- 394: Elastične tkanine; pleteno blago, pozamentarja in pozamentarijski izdelki, če je uporabljena preja: iz 2. iz druge predilne tvari nego svile ali deloma iz svile; b) druge nego čevljarske elastične 150.—
- 395: It-plate 100.—
- 411: Izdelki, celotno ali deloma iz slonove kosti, železovine, biserne matice ali njih imitacije, tudi v zvezi z drugimi tvari: 1. Brez zveze ali v zvezi z navadnimi ali finimi tvari: gumbi iz biserne matice za prešivanje, brez zveze 500.— drugo blago 700.—

(Dalje sledi.)

Trgovina.

Statistika konkurzov in poravnjav na Češkoslovaškem v mesecu juliju 1925. — V mesecu juliju 1925 se je na Češkoslovaškem otvorilo 28 konkurzov, in sicer na Češkem 17, na Moravskem in v Sleziji 6, na Slovaškem 4 in v Podkarpatski Rusiji 1. Aktiva in pasiva se niso ugotovila v 11 primerih; v ostalih 17 primerih so znašala aktiva 5 milijonov, pasiva pa 16 milijonov čeških kron. — V isti dobi se je uvedlo 140 poravnjav, od teh 62 na Češkem, 35 na Moravskem in v Sleziji, 35 na Slovaškem in 8 v Podkarpatski Rusiji. Aktiva in pasiva se niso ugotovila v 2 primerih, v ostalih primerih so znašala aktiva 46, pasiva pa 81 milijonov čeških kron.

Neugoden položaj poljske trgovine. — Trgovstvo v Lodzu je sklenilo predlagati trgovcem v celi Poljski, da se uvede prostovoljni moratorij. Moratorij smatra za potreben vsled katastrofalnega položaja poljske trgovine. Hkratu so trgovci iz Lodza poslali svoje zastopnike

k finančnemu ministru, kateremu naj predlagajo, da dovoli poravnava davkov z menicami.

Francoska zunanja trgovina v l. 1925. — Francija je v času od 1. januarja do 31. julija 1925 (v isti dobi v letu 1924) uvozila po vrednosti za 4254 milijonov frankov (— 693.5) živil, za 14.010.4 milijonov frankov (— 443.3) sirovin in za 3005.3 milijonov frankov (+ 87.3) fabrikatov, skupaj za 21.870 milijonov frankov (— 1049.5). Vrednost uvoza se je zmanjšala za 4%. V istem času je izvozila za 1933.06 mil. frankov (— 338.9) živil, za 6826.8 mil. frankov (+ 501.7) sirovin, za 15.189.2 milijonov frankov (+ 680.3) fabrikatov in za 1159.6 (+ 70.8) milijonov frankov poštinih paketov, skupaj za 25.108.7 (+ 863.9) mil. frankov. Vrednost izvoza se je dvignila za 3.6% in sicer pri surovinah za 8% in pri fabrikatih za 4.3%.

Industrija.

Poljska tekstilna industrija. — Bombažna produkcija na Poljskem presega sedaj domačo potrebo za približno 10%. Toliko je znašala nadprodukcija tudi v predvojni dobi. Takrat je Poljska prodajala bombažno blago v Rusijo. Produkcija volnenega blaga se zmanjšuje in ne krije domačih potreb. Pred vojno je tekstilna industrija zaposlovala 3.572.544, a pri sedanjem stanju pa samo 2.514.940 delavcev. V letu 1924 je Poljska uvozila iz inozemstva za 152.553 zlotov bombaža, za 124 milijonov zlotov volne in za 9 milijonov zlotov jute. Uvoz teh sirovin dosega 20% celotnega poljskega uvoza.

Denarstvo.

Čekovni promet poštne hranilnice v mesecu avgustu. — Pri čekovnih uradih je bilo odprtih dne 31. avgusta t. l. (31. julija t. l.) v Beogradu 1399 (1350), v Sarajevu 2603 (2580), v Ljubljani 4155 (4139), v Zagrebu 3920 (3898) čekovnih računov. Vloge so znašale koncem avgusta t. l. (koncem julija t. l.) v Beogradu 91.735.582 Din (68.908.752 Din), v Sarajevu 61.100.421 Din (45.678.598 Din), v Ljubljani 72.235.711 Din (43.271.508 Din), v Zagrebu 88.045.763 Din (78 milijonov 118.242 Din). V celoti so znašale vloge 313.177.478 Din (235.977.091 Din). Tekom meseca avgusta so torej narasle za 77.140.387 Din. Celoten promet je znašal 3.061.700.788 Din. Od celotne vsote odpade na vplačila 1.569.420.588 Din in na izplačila 1.492.280.200 Din, na brezgotovinski promet pa 1.333.327.662 Din ali 43.56%. — Vloge so največ porastle v Ljubljani, iz česar se pa nikakor ne da sklepati na izboljšanje gospodarskega položaja v Sloveniji, kajti celoten povišek gre na čekovni račun finančne delegacije, na katerega so se stekali vsled poostrene eksekucije iztirjani davčni denarji. Vsled tega je Slovenija pravzaprav za povišek vlog na slabšem, ker so davkoplačevalci plačevali davčne zaostanke na škodo obratne glavnice in bo trajalo dolgo, da se vspno na prejšnji položaj.

Porast pomanjkanja denarja na Madžarskem. Po vestih iz Budimpešte je zaznamovati ondaj v zadnjih dneh povečane povpraševanje na denarnem trgu. Nastopilo je zopet znatno pomanjkanje denarja, kar ima za posledico podražitev denarnih sredstev za 1%. Splošno se govori o izboljšanju gospodarskega položaja. Kaže se na to, da se je obrnilo v tekstilni in stavbni industriji na bolje. Toda na lesnem trgu je nastopilo povečano povpraševanje. Splošno se povprašuje po kreditih in sosebno importerji sklepajo večje kupitve. Zopet se dajejo naročila na inozemstvo in že več mesecev sem na madžarskem carinskem uradu ležeče inozemske pošiljke se dvigajo odnošeno carine plačujejo. Obstoji upanje, da bo ta položaj ostal za doglede čas stabilen.

Carina.

Carinski prejemki v III. desetini meseca avgusta t. l. V III. desetini meseca avgusta t. l. so naše carinarnice pobrale 64.458.279 Din carine. Največ so pobrale carinarnice: v Beogradu 18.352.205 Din, v Zagrebu 11.897.388 Din, v Ljubljani 6.625.712 Din, v Mariboru 3 milijone 352.062 Din, v Subotici 3.288.959 Din, v Skoplju 2.107.184 Din, v Novem Sadu 1.987.563 Din, v Sarajevu 1.996.063 Din,

v Osijeku 1.497.373 Din, na Sušaku 1.441.518 Din, v Splitu 1.401.110 Din, v Vel. Bečkereku 1.240.919 Din. Od ostalih carinarnic v Sloveniji sta največ pobrali carinarnice na Jesenicah (685.019 Din) in na Rakeku (270.054 Din). V mesecu avgustu t. l. so znašali celotni carinski prejemki 173.781.519 Din, v juliju t. l. 159.300.419 Din in v juniju t. l. 144.891.171 Din, v isti dobi l. 1924 pa 150.201.825 Din, 135.004.531 Din in 107.115.862 Din.

Uvedba carine na rž in rženo moko v Češkoslovaški. Po posebni vladni naredbi ima stopiti v veljavo v Češkoslovaški pri rženi ceni 125 do 150 Kč od 100 kg carine 11.60 Kč in za rženo moko carina 16 Kč od 100 kg. Ker bo po berzskih notacijah cena rži v dobi 10. avgusta do 25. septembra predvideno povprečno padla pod 1.50 Kč, je torej pričakovati, da bo s 1. oktobrom stopila v veljavo gori navedena carina za rž in rženo moko. Druge vrste žita in mlevskih izdelkov ostanejo zaenkrat carine proste. Samo za klajno pšenico ostane še nadalje v veljavi od septembra uvedena carina 2.80 Kč od 100 kg.

Iz naših organizacij.

Abiturijentski tečaj na drž. trgovski akademiji v Ljubljani se odpre dne 3. oktobra t. l. Ustmeni in pismeni priprave se sprejmejo dnevno v pisarni Trgovske akademije, Aškerčeva ulica 9/II. — Ravnateljstvo.

Poučni tečaj za zadružne funkcionarje v Mariboru. Zbornica za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani objavlja, da se bo poučni tečaj za zadružne funkcionarje v Mariboru vršil v dneh 27., 28. in 29. septembra, to je v nedeljo, ponedeljek in torek. Predavanja se začno vsakokrat ob 8. uri zjutraj v mali dvorani Narodnega doma. Zadruga in gremiji, ki so se prijavili, so dobili posebno obvestilo. Predavalo se bode: V nedeljo: O ustroju obrtnih zadrug in trgovskih gremijev, zadrugnih zvez in Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani (2 uri); o poslovanju obrtnih zadrug in trgovskih gremijev (4 ure); o obrtnem strokovnem šolstvu in ustroju Tehniške srednje šole v Ljubljani (1 ura). V ponedeljek: O važnejših določbah obrtnega reda (2 uri); samo za funkcionarje obrtnih zadrug; o vajenstvu, pomagal-skih in mojsterskih preizkušnjah (4 ure) ter o ustanovah za pospeševanje obrta, obrtnih razstavah in obrtniških kreditih (1 ura); samo za funkcionarje gremijev pa: o ustroju gremijalne pisarne; dalje o važnejših določbah iz delavske zakonodaje (2 uri). V torek: O davčnih in taksnih predpisih ter o carini in prometu. Razni obrazci o poslovanju zadrug in gremijev in o davčnih stvareh bodo udeležencem na razpolago.

Plesne vaje bode prirejalo Trgovsko društvo »Merkur« v Ljubljani vsako soboto v areni Narodnega doma počenši s 3. oktobrom tega leta. Prijave sprejema društvena pisarna, Gradišče 17/I., vsak dan od 6. do 7. ure zvečer. — Odbor.

RAZNO.

Nemške reparacije v avgustu. Po poročilu generalnega agenta za reparacijska plačila so znašali dohodki na račun reparacij v avgustu 1925 170.3 mil. M. Povečini so obstojali iz iznosa nemškega zunanjega posojila v višini 70 milijonov in iz nateklih obresti na reparacijske bone za prvo letno anuiteto od strani Nemške družbe drž. železnice v skupni vsoti 100 milijonov M. Celotna vsota doslej na račun reparacij izvršenih vplačil znaša torej 1 milijardo 457.000 M. Izplačila za avgust so se vršila na ali za račun Vel. Britanije 11.7 mil., Francije 36.4 mil., Italije 4.5 mil., Belgije 7.5 mil., Japonske 88.000, Jugoslavije 3.2 mil., Portugalske 0.3 mil., Rumunske 0.6 mil. in Grške 0.2 mil. mark. Za stroške različnih komisij je bilo porabljenih 11.5 milijonov M. Na diskonto za plačilo pred zapadlostjo se je povrnilo Nemški družbi drž. železnice 0.2 mil. M.

Plovba po Donavi. »N. Fr. Presse« od 19. t. m. prinaša uvodnik »Der Kampf gegen die Donau« (boj proti Donavi), kjer kritizira stremljenje obrežnih podonavskih držav, da se glede plovbe po Donavi osamosvoje. Posebno kaže na našo državo. Pri tem je opira na mišljenje nekega Mr. Hinosa, ki se pritožuje proti nevzdržnim razmeram v pogledu donavske plovitve, kakor jih povzročajo z ustanovitvijo avstrijskih nasledstvenih držav ustvarjene razmere. Dunajski gospodi, ki je bila pred vojno navajena, da je igrala z Madžari vodilno vlogo na Donavi, pač ni prav, da hočejo politično-osvojbene dežele živeti tudi lastno, samostojno gospodarsko življenje brez dunajskega in budimpeštanskega posredovanja. Neskromnost gre celo tako daleč, da dunajski krogi javno ponavljajo, da ne gre, da bi n. pr. naša država plovbo po donavskih pritokih, kakor Savi pridržala svojim lastnim brodarim podjetjem. Zadnji čas je že, da se Dunaj in Budimpešta vživita v novi položaj, čas pa je tudi, da oni, ki dajejo dunajskim in budimpeštanskim posrednikom nepotrebno potuho, uvidijo, da nismo dunajska in budimpeštanska kolonija, temveč država, ki hoče in tudi more živeti lastno gospodarsko življenje.

Drobne vesti. Dež zadnjih tednov je rusko žetev zakasnil in so zato nazadovale dajatve v državne organizacije. Včasih se razvije hud boj za novo žito med državnimi in Zadrugnimi žitnimi organizacijami. — Na Ruskem je bila dirka najrazličnejših evropskih avtomobilskih tipov. V prvi kategoriji, najmočnejši stroji, je zmagal voz tvrdke »Mercedes« z 69 kilometri na uro; v drugi kategoriji »Buick« z 62 km, v tretji »Steyrer« z 52.7 km. Ugotovili so, da so ruske ceste za evropske avtomobile pretežavne. — V prvi polovici leta 1925 je odplačala poljska vlada za 37.700.000 zlatnikov inozemskih dolgov; na glavnici 20.300.000, ostalo pa na obrestih. — Diskontna mera na Ruskem za menični kredit je ta-le: pri državni banki 8 do 10% za državna in zadrugna podjetja, 10 do 12% za zasebna podjetja in na osebni kredit; pri industrijski banki 9 do 11 in 11 do 13%,

pri Zadrugni banki 12 do 16.5%, pri banki za zunanjo trgovino 11 do 12%, pri moskovski mestni banki 10 do 12%, pri elektrobanki 12 do 15%. Diskontna mera za blagovni kredit koleba med 9 in 11% pri državni banki in gre na 18% pri elektrobanki. — Pri albansko-italijanski banki bodo imeli Albanci 49% akcijskega kapitala, Italijani pa 51%. Začetni kapital znaša 12.5 mil. zlatih frankov, zlato kritje pa 33%. Takoj po ustanovitvi banke bo najela albanska vlada posojilo 50 mil. zlatih frankov proti zastavi vseh državnih dohodkov na carinah in monopolih. Posojilo naj omogoči neobhodno potrebno zgradbo cest, mostov in železnic ter izboljšanje pristanišč. Da se bo posojilo res primerno uporabilo, so si Italijani izgovorili strogo kontrolo. — Ustanovila se je nemško-bolgarska tovarna vagonov s kapitalom 10 milijonov levov. Bolgarske železnice so ji dale že 5000 vagonov v popravo.

Ljubljanska borza.

Ponedeljek, 21. septembra 1925.

Vrednote: Investicijsko posojilo iz leta 1921, den. 85; Loterijska državna renta za vojno škodo, den. 354; Zastavni listi Kranjske deželne banke, den. 20, bl. 25; Kom. zadolžnice Kranjske dež. banke, den. 20, bl. 20; Celjska posojilnica, den. 201, bl. 202, zaklj. 201; Ljubljanska kreditna banka, Ljubljana, den. 225, bl. 240; Merkantilna banka, Kočevje, den. 101, bl. 105; Prva hrvaška štedionica, Zagreb, den. 1045; Kreditni zavod za trg. in ind., Ljubljana, den. 175, bl. 185; Strojne tovarne in livarne d. d., Ljubljana, den. 100; Trboveljska premogokopna družba, Ljubljana, den. 380, bl. 395; Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode d. d., Ljubljana, den. 120; Stavbna družba d. d., Ljubljana, den. 165, bl. 180.

Blago: Trami sortirani, po noti, fco meja, 11 vag., den. 354, bl. 354 zaklj. 354; Smezzole: 4.25, 4.50, 4.75 od 8 do 16, fco meja, den. 550; smrekovi ali jelovi hloidi, od 25 cm naprej, fco naklad. postaja, bl. 335; Bukovo oglje, praška, fco Borevnica, den. 20; pšenica domača, fco Ljubljana, den. 260; koruza slavonska, par. Ljubljana, 1 vag., den. 215, bl. 220, zaklj. 215; oves slavonski, par. Ljubljana, den. 180, bl. 195; Fižol ribničan orig., fco Ljubljana, den. 300; fižol prepehčar, orig., fco Ljubljana, den. 325; Fižol mandolen, odprema 22. sept. 1925, vejan, b/n, fco Postojna tranz., den. 335; krompir beli, fco naklad. postaja, bl. 72; krompir rožnati, fco naklad. postaja, bl. 65.

TRŽNA POROČILA.

Pocenitev kruha v Ljubljani. Mestno tržno nadzorstvo je vnovič pozvalo ljubljanske peke, da znižajo cene kruhu. Ker je tržno nadzorstvo postavilo ceno, kakršne peki niso mogli sprejeti, so se ti obrnili na trgovsko zbornico ter ji predložili kalkulacijski načrt, po katerem naj bi se napravil nov ključ za prodajo kruha. Dne 18. t. m. so se zglasili ljubljanski peki s tajnikom trgovske zbornice dr. Pretnarjem v svrhu nadaljnjih pogajanj tri tržnem nadzorstvu. Na tem sestanku je prišlo po dolgi stvarni razpravi do medsebojnega sporazuma ter do sklepa, da se do druge regulacije cen izpremeni izjemoma teža kruhu, ker za ceno pol in četrt kilograma kruha ni določila. Cena kruhu bo počenši z 21. septembrom sledeča: 1 kg belega kruha 5.75 Din, 48 dkg (namesto pol kg) 2.75 Din, 22 dkg (namesto četrt kilograma) 1.25 Din. 1 kg črnega in rženega kruha 4.75 Din, 48 dkg (namesto pol kilograma) 2.25 Din, 21 dkg (namesto četrt kilograma) 1 Din. Cena žemljam ostane kos po 50 par. Vsi peki ne smejo do nadaljnjega peči kruha v drugi, kakor zgoraj označeni teži ter mora vsakdo imeti na vidnem kraju cenik s težo in ceno kruha. Z ozirom na novi kalkulacijski načrt in določitev novega ključa se je sklenilo, da se ta načrt predloži posebnemu odboru, ki ga naj prouči po strokovnjakih ter potem na anketi, zastopani po tem odboru in pekih, določi nov ključ za prodajo kruha v Ljubljani.

Ljubljanski trg. Novega ta teden ni bilo ničesar. Podražila so se jajca, solata in paradižniki. Cena jajcem se je došlo za par 3 Din, vendar so jih nekatere gospodinje z ozirom na pomanjka-

nje plačevale tudi dražje, kar je v vsakem obziru obsojanja vredno. Če občinstvo samo ne bo pomagalo oblasti, potem bodo postale cene za nižje sloje nevzdržne. Sadržja vsakovrstnega je bilo dovolj, a zahtevajo kmetije zanj precej visoko ceno. Gob letos, kakor kaže, ne bo mnogo, kar jih le malo prinašajo na trg in tudi cena krompirja je precej visoka, ker letos močno gnije. — Govedina: v mesnicah po mestu 16 do 19, na trgu I. vrste 18, II. 15, III. 9, kg jezika 18—19, vampov 9—10, pljuč 6—8, jeter, ledic, možganov 18—19, loja 7.50—10, kg teletina 17—20, telečjih jeter 25—30, pljuč 20, kg prašičjega mesa 20—27.50, pluč 10, jeter 15—20, ledic 27.50, glave 7.50, parklev 5, trebušne slanin 25—26, ribe in sala 29—30, mešane slanin 28, slanin kranjskih prašičev 22.50—25, slanin na debelo 29, masti 30—31, šunke 35—37, prekajenega mesa 30—35, prekajenih parklev 12, prekajene glave 15, jezika 35, kg koštrunovega mesa 15, kozličevega 20, konjskega 9—12, kg krakovskih in debrecinskih klobas 44, hrenovk, safalad, posebnih 35, tlačenk 20, pol prekajenih kranjskih 32—40, suhih kranjskih 67, prekajene slanin 30—35. Perutnina: piščanec 15—25, kokoš 25—do 35, petelin 25—40, race 25 do 30, domač zajec 8—18 dinarjev, divji zajec 35—55 dinarjev. Ribe: kg krapa 26—32.50, ščuka, šljai 25—30, postrvi 55—60, klina 13.50—15, mreže 17.50—20, pečenka 8—12.50, palamida 35, soma 40, šila 30. Liter mleka 2.50 do 3, kg surovega masla 45, čajnega masla 60, masla 45, bohinskega sira 38, sirčka 9—10, par jaje 3—3.25. Pijače: liter starega vina 14—24, časa piva 3, vrček 4.25—4.50, steklenica 5—5.50. Kruh kg belega 6, črnega in rženega 5. Sadržje kg luksurnih jabolk 7, jabolk I. vrste 6, II. 5, III. 2.50—4, luksurnih hrušk 12, hrušk I. vrste 8, II. 6, III. 2.50—4, limona 0.75—1, kg svežih fig 10, orehov 10, luščenih orehov 35, češpelj 3—5, grozdja 8—12, breskev 7—12, suhih hrušk 9, suhih češpelj 18. Specerijsko blago: kg kave Portoriko 68—72, Santos 52—56, Rio 44—52, kg pra-

žene kave I. vrste 84—100, II. vrste 72—76, III. vrste 56—60, kristalnega sladkorja 14, v kockah 16, kavine primesi 24, riža 8—12, liter namiznega olja 22, jedilnega 19, vinskega kisa 4.50, navadnega kisa 2.50, kg soli 4.50, celega popra 34, mletega popra 36, paprike III. vrste 20, sladke paprike 52, liter petroleja 7, kg testenin 10.50—14, pralnega luga 3.75, čaja 72—120. Mlevski izdelki: Moke 0 5.25—5.50, št. 1 5, št. 2 4.50—4.75, št. 3 4—4.25, št. 5 4, št. 6 3—3.50, kaše 6, ješprenja 6—7, ješprenčka 10—14, otrobov 2.50, koruzne moke 3.50, koruznega zdroba 4.50, pšeničnega zdroba 6.50, ajdove moke 7—9, ržene moke 4—4.50. Zito: q pšenice 300—310, rži 275—300, ječmena 220—230, ovsa 220—270, prosa 330, koruza 245, ajde 325—335, fižola: ribenčana 400, prepelčarja 350, graha 400, leče 600. Kurivo: q premoaga 270—460, m³ trdih drv 140—180, mehkih 100. Krma: q sladkega sena 75, polsladkega 50, kislega 40, slama 50. Zelenjava in gobe: kg solate 6—7, radiča 6, poznega zelja 0.75, rdečega zelja 2—3, kislega zelja 3.50, ohrova 2—3, karfiol 10—20, kolerab 4—5, kolerab-podzemljic 0.75—1, špinache 7—8, paradižnikov 4—5, kumar 0.75—1, buč 0.75—1, fižola v stročju 5—7, luščenega fižola 2.50—3, čebule 2—2.50, česna 15, krompirja 1.50, repe 0.75—1, kisle repe 3, merca jurčkov 5—6, kg korenja 1—4, peteršilja in zelenjave za juho 7—8, pese 3, redkve 3—4, ena malancana 2. Mestno tržno nadzorstvo v Ljubljani, dne 19. septembra 1925.

Tržne cene v Mariboru (15. septembra). Govedina: 1 kg govejega mesa 10 do 19, vampov 6—7, pljuč 6, ledvic 10 do 18. Teletina: 1 kg teletine 12.50—15, pljuč 7—9. Svinjina: 1 kg prašičjega mesa 12.50—25, sala 25—27.50, čevne masti 7—8, jeter 12—15, ledvic 15—20, slanin sveže 22—30, papricirane 30—32, prekajene 30—32, masti 25—32, prekajenega mesa 26—34, gnjati 36—40. Klobase 1 kg krakovskih klobas 38—40, debrecinskih 35, brunšviških 19—23, pariških 26—30, posebnih 26—30, safalad 26—30, hrenovk 32—34, kranjskih 36 do

38, 1 komad prekajenih 5—7, 1 kg mesenega sira 28—30. Perutnina: 1 piščanec majhen 13—16, večji 20—37, kokoši 30—40, race 40—60, gosi 45—75, purani 30—50, zajec domač, majhen 7.50—10, večji 20—35. Mleko, maslo, jajca, sir: 1 liter mleka 2.50—3, smetane 12—14, 1 kg surovega masla 40—44, čajnega 65—75, masla kuhanega 60, ementalkega sira 120, polementalskega 50—60, trapistnega 20—35, grojskega 40, tilsitkega 35—40, parmazana 100, 1 kos sirčka 4—7.50, eno jajce 1.50—1.75 Din.

Cene specerijemsku blagu v Mariboru (15. septembra). 1 kg kave I. 60—70, II. 50—55, pražene I. 70—80, II. 60—65, 1 kg soli 4.50, 1 kg testenin 11—14, sladkorja v prahu 16—16.50, v kristalu 14, v kockah 10, škroba pšeničnega 18, riževga 23, riža 6—12, 1 liter namiznega olja 23—25, bučnega 24—28, 1 kg mila 15—18 Din.

Mlevski izdelki na trgu v Mariboru (15. septembra). 1 kg pšenične moke št. 0 5.25—5.50, št. 1 5, št. 2 4.75, št. 3 4.50, št. 6 4.25—4.50, št. 7 4, prosene kaše 6—7, ješprenja 6—7, otrobov 2.25, koruzne moke 3—3.25, koruznega zdroba 4—5, pšeničnega zdroba 6.50—7, ajdove moke št. 1 7, št. 2 6 Din.

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe za dobavo okenskih, šivalnih in specijalnih jermenov, za dobavo pokrovov iz sive litine, za dobavo martinovega jekla, za dobavo 210 kož raznega usnja ter za dobavo raznih vijakov. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije.

Dobave. Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 25. septembra t. l. ponudbe za dobavo svinca v kladah, do 29. septembra t. l. ponudbe za dobavo mehkih desk, za dobavo 1000 komadov zavornjakov, za dobavo letev ter za dobavo bitumena (v sodih). Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. Dne 6. oktobra t. l. se vrši pri upravi državnih mono-

polov v Beogradu ofertalna licitacija za dobavo 300.000 komadov jute vreč. — Direkcija državnih železnic v Ljubljani sprejema do 29. septembra t. l. ponudbe za dobavo 3.780 ovojev žičnikov; do 2. oktobra t. l. ponudbe za dobavo prepojenih brzojavnih drogov ter za dobavo zveznih vijajnih spon. Predmetni pogoji so na vpogled pri ekonomskem oddelku te direkcije. — Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 24. septembra t. l. ponudbe za dobavo 1000 kg riža, do 10. oktobra pa ponudbe za dobavo jamskega kabla in spojnih obojk. — Dne 6. oktobra t. l. se vrši pri direkciji državnih železnic v Subotici ofertalna licitacija glede dobave 2000 m³ lomljenega kamna.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesentom na vpogled.

Veletrgovina

kolonijalne in
specerijake robe

Ivan Jelačin
Ljubljana

Zaloga
sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna
in solidna posredba
Zahtevajte cenik!

VABILO

5. rednemu občnemu zboru

ki se vrši

v nedeljo 27. septembra 1925 ob 3. uri
popoldne v salonu A. Podboj v Ribnici
z naslednjim dnevnim redom:

1. Poročilo načelstva. — 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1924 in proračun za leto 1925. — 3. Določitev doklade za l. 1926. — 4. Volitev: a) 1 odbornika, b) 3 članov in 3 namestnikov v razsodniški odbor, c) 7 delegatov za zvezni občni zbor. — 5. Predlogi. — 6. Slučajnosti.

Ako bi ne bil občni zbor ob napovedanem času sklepčen, vrši se eno uro pozneje nov občni zbor, ki je sklepčen ob vsakem številu navzočih.

V Ribnici, dne 20. septembra 1925.

Gremij trgovcev v Ribnici

Jos. Divjak, t. č. načelnik.

KJE SE KUPI?

Le pri trdki
Josip Petelinc
Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Najboljši šivalni stroj za rodbinsko ali
obirno rabo, svetlo znanih znamk
Grizner - Adler - Phonix.
Istotom posemne dele za stroje in ko-
leso, igle, olje, jermena, pnevmatiko.
Pouk o vezanju na stroj brezplačen!
Večletna garancija! Na veliko! Na malo!

Za jugoslovanski patent št. 406 od
18. septembra 1914 na

»Postupak za šavljenje, im-
pregnisanje itd. tvari«

in za dodatni patent št. 407 od
18. septembra 1914 na

»Postupak za šavljenje i isto-
vremeno prečiščavanje tvari
za šavljenje«

se iščejo kupci ali odjemalci licence.

Cenjene ponudbe na
ing. Milan Šuklje, patentni in-
ženjer, Ljubljana, Šelenburgova
ulica 7/I.

Damske flor nogavice

v vseh barvah in vrstah od Din 18—
naprej, moške nogavice, dokolenke,
otročje nogavice, volna, bombaž, žepni
robel, modni pasovi, toaletne potrebščine,
ščetke za zobe, obleko in čevlje itd.
v največji izbiri in po najnižji ceni pri

Josip Petelinc
LJUBLJANA

blizu Prešernovega spomenika ob vodi.
Na veliko! Na malo!

Edini tihi pisalni stroj z neomejeno trpežnostjo
L. C. SMITH & BROS, MOD. 8

brez najmanjšega ropota, ker so vsi tečaji na krogličnih ležajih.

Zastopstvo:

Ludovik Baraga, Ljubljana, Šelenburgova ul. 6./I.
Specijalna mehanična delavnica za popravo pisalnih, računskih in tehničnih strojev.

- - Oglašajte v „TRGOVSKEM LISTU! - -

Dobrovoljačka banka d. d. v Zagrebu, podružnica Ljubljana

AFILIRANI ZAVOD: Banke čehoslovaških legij v Pagi z njenimi 21 podružnicami v Čehoslovaški ter delniško glavnicu od Kš 70, 000. 000— ter rezerv. fondom od Kš 30.000.000— ter vlogami nad Kš 800.000.000—
Popolno vplačena delniška glavnic Din 5.000.000—. Rezerve Din 750.000—. — Brzjavlj: „DOBROBANKA“, Ljubljana. — Telefona: 5 in 720.
Prevzema vloge na hranilne knjižice in na tekoče račune ter jih obrestuje kar najugodnejše. — Obavlja vse bančne posle najkulantneje.

TISKARNA „MERKUR“
TRG. IND. D. D.
Tiska knjige, pravila, cenike, račune, letake, časopise, lepake, brošure, posetnice in razglednice. Izvršuje vsakovrstne trgovske kakor tudi vse druge uradne tiskovine. — Lasna knjigoveznica.

LJUBLJANA - SIMON GREGORČIČEVA UL. 13. - TELEFON 552